Raadhuisplein 1
7811 AP Emmen
t. 14 0591
f. 0591 377602

Postbus 30001
7800 RA Emmen
e. gemeente@emmen.nl
i. gemeente.emmen.nl

Gemeente Emmen

Aan de raad van de gemeente Emmen

team
Beleid leefomgeving

ons kenmerk	zaaknummer	bijlage	behandeld door	BSN
21.001003	367587-2021		J. Lobbezoo	

datum	telefoon	fax	e-mail
14 december 2021	14 0591		gemeente@emmen.nl

onderwerp
Beantwoording motie Aanpak Energiearmoede

Geachte leden van de raad,

U heeft op 4 november jl.. een motie aangenomen over de aanpak van energiearmoede. In deze motie vraagt u urgentie te geven aan het probleem van dreigende energiearmoede. U wenst daarbij een actieve inzet van energiecoaches voor advisering over energiegebruik. Tenslotte vraagt u inzicht in de regelingen die hiervoor inzetbaar zijn. In deze brief informeren wij u over wat we doen en gaan doen rond dit onderwerp.

Wat is energiearmoede?
Energiearmoede beschrijft het verband tussen armoede en de kosten van energie. Enerzijds gaat het over stijgende energiekosten als een risico op armoede, anderzijds over de moeilijkheid om de energierekening te betalen. Volgens een veel gebruikte definitie van energiearmoede is daar sprake van als iemand meer dan 10% van zijn inkomen nodig heeft voor de energierekening. TNO heeft onlangs berekend dat dat geldt voor ongeveer een half miljoen mensen in Nederland (bron: TNO-rapport 'De feiten over energiearmoede in Nederland; Inzicht op nationaal en lokaal niveau', september 2021). Met de stijgende energieprijzen zal deze groep snel groter worden. Energiearmoede komt relatief veel voor in Noord- en Oost-Nederland en in Zeeland. Volgens het rapport speelt energiearmoede bij circa 4.400 huishoudens in gemeente Emmen.

Energiebesparing is de eerste stap
Energiearmoede gaat over het aandeel van energiekosten in de woonlasten. Dat aandeel moet omlaag. Energie besparen is daarbij de eerste stap. Dat staat ook met stip bovenaan in ons energiebeleid. De bestrijding van armoede is verankerd in ons SAM-beleid. Vanuit beide beleidsterreinen ondersteunen we sinds jaar en dag onze bewoners bij het besparen van energie. Dat doen we met specifieke projecten voor inwoners met een laag inkomen en projecten voor alle inwoners, bijvoorbeeld met het uitreiken van energiezuinige lampen. Het is van belang dat we huishoudens bereiken. Dat doen we op verschillende manieren.

Vroegsignalering via schulddienstverlening
Allereerst komt de gemeente via schulddienstverlening in aanraking met mensen die betalingsachterstanden bij energieleveranciers hebben. Het is niet nieuw dat er huishoudens zijn die de energierekening niet kunnen betalen en daarmee schulden opbouwen bij energieleveranciers. Sinds begin 2021 moeten energieleveranciers volgens de Wet gemeentelijke schuldhulpverlening deze betalingsachterstanden aan de gemeente melden (vroegsignalering). Wij zijn op onze beurt verplicht om deze melding op te pakken, met als doel een huishouden in een zo vroeg mogelijk stadium een ondersteuningsaanbod te doen. Zo hebben wij vaak door vroege signalen op te pakken erger kunnen voorkomen.

Inzet van (extra) energiecoaches
Schulddienstverlening richt zich vooral op huishoudens met problematische schulden en/of betalingsachterstanden. Daarbuiten zijn meer huishoudens waar de energiekosten hoog zijn en waar besparing welkom is. Met onze energiecoaches bereiken we deze huishoudens. Met de huidige lichting coaches zetten we daarop al optimaal in. En deze groep is groeiende: het streven is dat eind volgend jaar 125 energiecoaches zijn opgeleid en ook actief zijn bij onze inwoners. Met gerichte communicatie brengen wij deze coaches onder de aandacht met de oproep aan mensen om zich aan te melden voor energiecoaching.
De energiecoaches zijn voor de gemeente een belangrijke pijler in de aanpak van energiearmoede.

Wat zetten we hiervoor in?

Regeling Reductie Energieverbruik Woningen (RREW)
Veel van de huidige acties rond energiebesparing doen we via het project 'Jij kan het ook'. Dit project is gefinancierd uit de landelijke Regeling Reductie Energiegebruik Woningen (RREW). Doel van de regeling is om huurders en eigenaar-bewoners te stimuleren energie te besparen in hun woning. Daarvoor zetten we verschillende acties in, naast de hierboven genoemde opleiding van extra energiecoaches. Zo kunnen basisschoolkinderen via het Project-E met hun ouders thuis spelenderwijs leren besparen op de energierekening. Minimaal 600 huurders van de woningcorporaties Domesta, Lefier en Woonservice krijgen een energiedisplay waarmee ze live inzicht hebben in hun energieverbruik. Energiecoaches komen langs voor de installatie van de display en kijken samen met het huishouden wat er verder nog bespaard kan worden. Tenslotte gaat 'Emmen geeft energie' met de woningcorporaties, energiecoaches en het Drents Energieloket in de wijken Emmerhout, Veenoord/Nieuw Amsterdam, Angelslo en Bargeres met bewoners in gesprek over energiebesparing, subsidies en leningen.
De RREW loopt tot juli 2022.

Regeling Reductie Energiegebruik (RRE)
De voorloper van RREW was de RRE-regeling. Het Drents Energieloket heeft namens de 12 Drentse gemeenten een RRE-aanvraag ingediend. Eén van de onderdelen was een voucherregeling. Tot en met december 2021 ligt er een tegoed van €50 voor woningeigenaren klaar om energiebesparende producten aan te schaffen. Er zijn inmiddels 5.116 waardebonnen verzilverd.

Publieke Ontzorging
De gemeente Emmen doet gedurende drie jaar mee aan een kennis- en leertraject Publieke Ontzorging. Het doel van dit traject is om woningeigenaren in de wijk De Rietlanden inzicht te geven in de mogelijkheden tot energiebesparing en verduurzaming van hun woning. Gemeente Emmen is met drie andere gemeenten geselecteerd om deel te nemen aan dit kennis- en leertraject. De andere gemeenten zijn Leusden, Veldhoven en Weert. Het kennis- en leertraject komt voort uit de Bouwagenda en wordt uitgevoerd in opdracht van het ministerie BZK. Doel is om woningeigenaren te ondersteunen bij het inzicht krijgen in de eigen woning en het maken van een verbeter- en verduurzamingsplan. We zijn recent gestart met het bezoeken van huiseigenaren in de wijk De Rietlanden om gezamenlijk met hen inzicht in hun woning te geven. Daarnaast zijn er kennis- en informatieve gesprekken gestart met EOP De Rietlanden. Woningeigenaren en de EOP zijn enthousiast over dit traject en willen het vervolg graag samen met de gemeente vormgeven. We kijken hoe we ook hier de energiecoaches gericht kunnen

inzetten.

Volkshuisvestingfonds
Het kabinet heeft in het voorjaar van 2021 450 miljoen euro beschikbaar gesteld voor investeringen in de verbetering van de woonkwaliteit en leefomgeving in kwetsbare gebieden. Het doel is om zo te komen tot een duurzame en veilige woonomgeving. De gemeenten in Zuidoost-Drenthe hebben een aanvraag gedaan voor een bijdrage uit het Volkshuisvestingsfonds. Emmen was penvoerder en is hiermee ook verantwoordelijk voor de (gezamenlijke) uitvoering en verantwoording. De aanvraag is gehonoreerd met een bijdrage van 28,1 miljoen.
Met het verduurzamen van 1800 woningen in particulier eigendom in de naoorlogse wijken en daarbij aansluitend 1.800.000 m² openbaar gebied beogen we de leefbaarheid in de kwetsbare naoorlogse wijken te verbeteren. Daarbij kijken we hoe we mensen kunnen bedienen die in financiële problemen zitten. In dit project trekken wij samen op met de EOP's en de woningcorporaties. Op dit moment zetten we de uitvoeringsorganisatie in de steigers. De uitvoering start in 2022 en heeft een looptijd van 10 jaar.

Regio Deal Zuid- en Oost-Drenthe
De Regio Deal is een samenwerkingsverband tussen vijf gemeenten uit Zuidoost-Drenthe en een Overijsselse gemeente. Het doel is verbetering van de brede welvaart. De deal bestaat uit de pijlers werken, wonen en welzijn. De pijler Wonen richt zich op het toekomstbestendig maken van goedkope koopwoningen, waar eigenaren wonen met een lager inkomen. Het doel is om eigenaren met een lager inkomen te motiveren en (financieel) te stimuleren om met de verduurzaming van hun woning aan de slag te gaan. Hiervoor zijn in Angelslo, Veenoord en Emmerhout proeftuinen aangewezen. We werken in deze proeftuinen samen met Woonservice, Lefier en gemeente Hardenberg.

Bij de gemeenten van het samenwerkingsverband zien we veelvuldig armoede en schulden die ontstaan vanuit mentaliteit en gedragingen die van generatie op generatie worden doorgegeven, de zogenoemde intergenerationele armoede De kans op schulden en andere financiële problemen is bij deze huishoudens groter dan bij andere huishoudens. Zo ook de kans op energiearmoede. Binnen de Regio Deal onderzoeken wij op basis van begeleiding van een aantal gezinnen in Emmen, Coevorden en Hardenberg welke aanpak kan bijdragen aan het doorbreken van het vicieuze karakter van intergenerationele armoede. De Regio Deal loopt tot 2023.

Samenwerking met andere overheden
Energiearmoede is een onderwerp dat op verschillende schaalniveaus aandacht krijgt. Binnen de gemeente en op regionaal schaalniveau worden concrete inspanningen opgepakt en uitgewerkt, zoals u hierboven heeft kunnen lezen. Op provinciaal niveau werken we met de provincie en andere Drentse gemeenten samen om dit thema op te pakken

We vertrouwen erop dat wij u met deze brief meer inzicht hebben gegeven in de huidige en toekomstige ontwikkelingen in de aanpak van energiearmoede.

Hoogachtend,
burgemeester en wethouders van Emmen,
de gemeentesecretaris,

M. Plantinga-Leenders

de burgemeester,

H.F. van Oosterhout